

Motion till riksdagen 2023/24:1136

av **Oliver Rosengren (M)**

Rättvis skatt på snus

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till en mer rättvis beskattning av snus och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige har lägst andel rökare, 7 procent, att jämföra med snittet på 25 procent, i EU. Det är en logisk följd av att omkring en miljon svenskar föredrar bruk av snus istället för att röka cigaretter. Vi är också det medlemsland där lägst andel, 57 procent, röker varje dag. Svenskt snus innehåller mycket låga halter nitrosaminer och bens(a)pyrener, som annars är skadliga ämnen i annan rökfri tobak. Konsumentmedvetenheten kan antas fortsätta öka med nya bestämmelser om förpackningar och åldersgränser¹.

Studier beräknar priskänsligheten för snus till $-0,1$, vilket innebär att en prisökning på 10 procent endast leder till en konsumtionsminskning på 1 procent.² Omvänt skulle då en prissänkning på 10 procent bara förväntas leda till en konsumtionsökning på 1 procent.

Skatten på snus är 462 SEK per kg och på tobaksfritt snus är skatten 200 SEK per kg. Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO) har undersökt samhällskostnaderna för snuset och konstaterar att de är 630 miljoner SEK³. Trots det är den sammanlagda skatteintäkten 2,9 miljarder SEK. Snusarna subventionerar med andra ord icke-snusarna med cirka 2,3 miljarder SEK. Punktskatter som täcker samhällskostnader är rimligt, men snusskatten är till stor del en moraliserande straffskatt med rent fiskala syften.

Skatten på snus skulle kunna sänkas till ungefär en femtedel och täcka samhällskostnaderna. Det skulle exempelvis innebära att en dosa vanligt portionssnus skulle

¹ SOU 2021:22.

² Nguyen m.fl.

³ ESO 2019:2.

kosta 27 SEK istället för 36 SEK⁴. För en konsument som använder en dosa per dag innebär det en skattesänkning på ungefär 3 200 SEK.

Hälften av snusarna föredrar tobaksfritt snus. Skadeverkningarna är små men motståndet stort. Skatten på snus är en tobaksskatt, och eftersom det tobaksfria snuset saknar tobak bör det följaktligen inte punktbeskattas. Det skulle innebära att en dosa tobaksfria nikotinpåsar kostar under 45 SEK, istället för 48 SEK⁵. För en konsument som använder en dosa per dag innebär det en skattesänkning på nästan 1 200 SEK.

Regeringens budgetproposition för 2024 föreslår sänkt skatt på tobakssnus, motsvarande ungefär 3 kronor per dosa. Det är ett steg i rätt riktning. Samtidigt föreslås att tobaksfritt snus ska omfattas av indexering. Skatten på tobakssnus bör fortsätta sänkas och skatten på tobaksfritt snus bör helt avskaffas.

Referenser

Nguyen, L., Rosenqvist, G. och Pekurinen, M. (2012). *Demand for Tobacco in Europe: an Econometric Analysis of 11 Countries for the PPACTE Project*. National Institute for Health and Welfare, Helsingfors.

Statens offentliga utredningar (2021). *Hårdare regler för nya nikotinprodukter* (SOU 2021:22). Regeringskansliet, Stockholm.

Sundén, D. (2019). *Synd och skatt – en ESO-rapport om politiken inom områdena alkohol, tobak och spel* (ESO 2019:2). Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi, Stockholm.

Oliver Rosengren (M)

⁴ Aktuella priser från Snusbolagets sammanställning över snuspriser för 2021. Som räkneexempel används det mest populära hos Snusbolaget, dvs. Lundgrens White.

⁵ Aktuella priser från Snusbolagets sammanställning över snuspriser för 2021. Som räkneexempel används det mest populära hos Snusbolaget, dvs. Lyft Ice cool mint strong.